

PRIKAZI I OSVRTI

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 60
Godina XXX
Novembar, 2025.
[str. 245-248]

© Monos 2025

PRIKAZI I OSVRTI

Alija Izetbegović, Sam naš opstanak je naša pobjeda – odabrani citati (priredili prof. dr. Omer Hamzić i mr. Edin Šaković)

“Monos”, Gračanica, 2025.

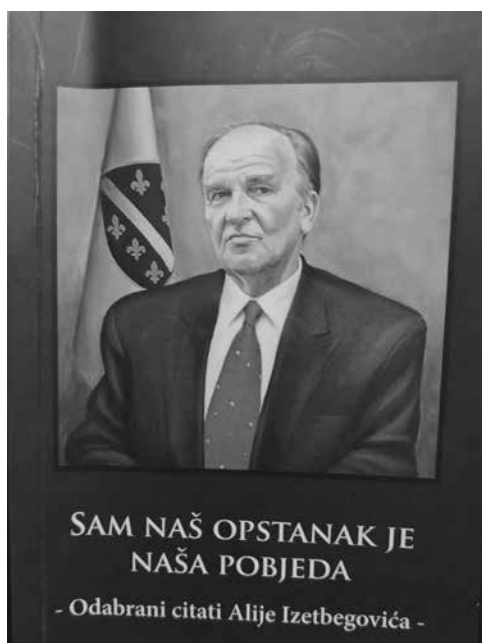
Publikacija je nastala iz želje da se u Gračanici na prigodan način obilježi stotinu godina od rođenja Alije Izetbegovića, prvoga predsjednika nezavisne Bosne i Hercegovine, Vrhovnog komandanta Armije Republike Bosne i Hercegovine, čovjeka koji je predvodio ovaj narod i sve druge bosansko-hercegovačke patriote u otporu velikodržavnim politikama i zlu koje su nosile, zlu agresije, etničkog čišćenja i genocida – opredijelili smo se da slijedimo tu izreku.

Umjesto svečanosti, akademije ili nekoga sličnog programa, koje dok je bio živ nije volio ni sam Alija Izetbegović, priređivači ove nevelike publikacije prof. dr. Omer Hamzić i mr. Edin Šaković željeli su da se taj značajni jubilej ipak obilježi na trajniji i dostojanstven način. A ima li šta trajnije od zapisa – i pisane riječi...?

Kako je, zapravo, nastao ovaj izbor citata i ova publikacija. “Ono što je zapisano – ostaje”, kaže stara poslovice, koju je i naš poznati hroničar Bašeskija prije dva i pol stoljeća iskoristio kao moto svog čuvenog ljetopisa.

Ta ideja je pretočena u realnost zahvaljujući razumijevanju Grada Gračanica, odnosno gospodina Gradonačelnika.

Naime, još 2013. godine, kada se navršila 10. godišnjica od smrti Alije Izetbegovića, časopis za kulturnu historiju “Gračanički glasnik”, kojeg neko nazva “kulturnim ogledalom” Gračanice, tematski je posvetio svoj 36. broj ovoj znamenitoj historijskoj ličnosti. Koliko se sjećam, jedini smo se mi u

Gračanici sjetili da tu godišnjicu obilježimo. U ostatku Bosne to je prošlo nezapaženo

Za tu prigodu, urednik ovog časopisa dr. Omer Hamzić i Edin Šaković kao stalni saradnik i član redakcije, priredili su izbor citata Alije Izetbegovića, njegovih izjava i poruka – izrečenih i zapisanih svjedočanstava o pogledima na Bosnu i Hercegovinu, njezinu opstojnost, karakter borbe za ovu zemlju, položaj Bošnjaka i drugih naroda, ali i brojne druge dimenzije Izetbegovićevog državničkog i političkog djela.

Za svaku pohvalu je štosu se spomenuta dva autora odlučili da spomenutu zbirku citata ponovo ponude čitaocima, ovoga puta u formi sažete, koncizne brošure – formata koji

lahko stane u džep, što se kaže – koji se lahko nosi i još lakše čita.

Ali štivo je to kojeg, uistinu, vrijedi pročitati i nanovo iščitavati, i stalno imati pri ruci. U to se sami čitaoci uvjeriti.

*

Zašto baš ovakav format, format jedne brošure koja “u džep stane”? Kako je rekao na samoj promociji publikacije Edin Šaković, “osobno sam to predložio, vođen ponajprije onom poznatom edicijom “Vojna biblioteka”, koja je od ratne 1993. pa do 1996. izlazila u izdanju Press-centra Armije RBiH u Sarajevu, u formi upravo ovakvih brošura. U toj ediciji su, inače, objavljivali naši najpoznatiji stručnjaci, najeminentniji profesori i najumnije glave. Inače, jedan od inicijatora pokretanja te edicije bio je i Gračanlija, general Fikret Muslimović, koji se pojavljuje i kao autor, među više njih (uključujući i predsjednika Izetbegovića) u njezinom prvom izdanju – prvoj knjižici ili brošuri iz te serije...” General Muslimović je, inače, jedan od recenzenata ove male publikacije. Uz njega je recenzent je još jedan Gračanlija Nihad Halilbegović, jedan od osnivača Patriotske lige i komandant njezina prvog štaba, blizak saradnik Predsjednika Izetbegovića, gradski sekretar za odbranu grada Sarajeva. Treći recenzent je potpisnik ovih redova, koji je i govorio na samoj promociji publikacije

Predstavljanje knjige Ctati A izetbegovića, 20. 8. 2025.

Naslov publikacije, inače, kako su objasnili priređivači, dolazi iz odgovora Alije Izetbegovića jednome španjolskom novinaru, koji je netom poslije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma pitao predsjednika Izetbegovića kako on i legalne vlasti Republike Bosne i Hercegovine doživljavaju taj očigledno nepravedan, iznuđeni mirovni ugovor. “Naš narod i zemlja su bili osuđeni na nestanak”, odvratio je Alija Izetbegović. “Sam naš opstanak je naša pobjeda.”

Tu pobjedu su Bosna i Hercegovina i Bošnjaci izborili upravo pod njegovim vodstvom.

Kako reče Omer Hamzić na promociji publikacije, “u uvodnom dijelu ove skromno opremljene publikacije govori se o Aliji Izetbegoviću kao misliocu (iz naroda, narodnom mudracu, bolje rečeno) i državniku, rekao bih iz nevolje, kojeg su historijske okolnosti u jednom trenutku dovele u nezahvalnu poziciju (procjep) da izgubi (bez borbe) ili da očuva (u borbi) svoju državu i njenu nezavisnost. Naravno, o Bosni je riječ.”

Vrijedi spomenuti da je Alija Izetbegović u svojstvu predsjednika Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine Gračanicu posjetio dvaput. Oba puta u jeku agre-

sije Odbrambeno-oslobodilačkog rata. Prvi put, 9. novembra 1993. godine – u najtežem razdoblju agresije na našu zemlju, u vrijeme totalne strateške blokade, kada se Armija RBiH borila na tri fronta. Tog dana kada je predsjednik Izetbegović došao u Gračanicu srušen je Stari most u Mostaru. Tu užasnu vijest je upravo ovdje i saznao. Predsjednik Izetbegović će kasnije priznati da mu je taj trenutak bio i najteži u cijelome ratu. Ali priznao je, u više izjava i razgovora za medije, da je tog sumornog novembra sa prostora Tuzlanskog okruga, gdje je posjetio Tuzlu, Lukavac, Gračanicu, Gradačac, Srebrenik, slobodne brčanske teritorije – ipak otišao ispunjen nadom i optimizmom. Optimizmom koji mu je zasigurno dao snage da nastavi predvoditi borbu za Bosnu i Hercegovinu, kako vojnim, tako i političkim putem.

Drugi put, predsjednik Izetbegović je gračaničku općinu posjetio 19. oktobra 1994. godine, obišavši položaje Armije RBiH na oslobođenom Visu. Bilo je to, pak, u drugačijem vremenu: vremenu u kome se već nazi-

rao povoljniji ishod rata, vremenu u kome je naša Armija, u godini ratne prekretnice, već nizala pobjedu za pobjedom. Jedna takva pobjeda, za pravo dvije, ostvarene su i na Visu i zaleđu Visa, u ljeto i ranu jesen 1994. godine.

Svjedok obje ove posjete predsjednika Izetbegovića bio je i tadašnji načelnik štaba Operativne grupe 2 Gračanica, potpisnik ovih redova, koji je i govorio na promociji knjige upravo o toj posjeti

Ova skromna publikacija pomogla je da baš na skroman, ali dostojanstven način oživimo sjećanje na prvog predsjednika naše zemlje. Naravno, uz predstavljanje brošuru koju smo povodom stogodišnjice njegova rođenja objavili.

Najiskrenije se nadamo da će ova publikacija naći put do najšireg čitateljstva, kome je i namijenjena. Posebno se nadamo da će je čitati mlađi naraštaji, koji o našoj novijoj prošlosti malo znaju i još manje uče.

Zaboravu u inat – ali i svim neprijateljima Bosne i Hercegovine uprkos.

Ibrahim Nurikić